

گونش آذربایجاندا ساچیلیر - ۵

تاریخده حقیقت لر و تحریف لر

دانشیق متنی

م. کریمی

۱۴۰۱/۰۵/۱۰

سلاملا،

بوگون ایران تاریخی نین تحریفی بللی و مسلم دیر. بو تحریف او قدر آغیر و دریندیر کی ایران و آذربایجان تاریخینی باشدان یازیب - اوخوماق گرکدیر. استعمار و باشدان انگلیس و تربیه ائتدیگی ماسونلار طرفیندن یازیلیمیش و بوتون تحریفلره آغی - قارا و قارانی آغ یازمیشلار. اؤزلری اعتراف ائدیرلر کی گرک تورکلری و تورک سولاله لرینی وحشی، محاجم و اشغالگر گؤسته رک، اؤزو ده درسی کتابلاردا! بو سؤز، ایرج افشار و محمود افشارین دیر. هله باشقا تصمیملریندن دانشماییرام. آنجاق بونا اینانیرام کی همین سیاست بوگون باشقا بیر فورمتده داوام ائدیر. پهلوی تکجه دیلیمیزی دانیب، تاریخیمیزی تحریف ائتمه ییب، بلکه آذربایجانی یئرلی - دیبلی آرادان گؤتورمه یینه ده فیکیرله شیرمیش. حتا بونو دئتمک ایسته بیرم کی وقتی شهرلرین، کندلرین، مختلف جغرافی آدلارینی ده بیشر، نه فیکر ائدیر؟ همین سیاست بوگون داها شدتله داوام ائدیر. اورمو دریاچه سی نین قوروتماسی شاه دؤورونده پلانلاشیر، اما تاسوفله نیریک کی بوگون عملی اولور. ۱۳۵۷ جی ایلدن سونرا آذربایجانا بیر اؤگئی اوشاق کیمی داورانیلار. آقشای ولایتی راحتلیقلا دانیشر و دئییر آذربایجاندا یاتیریم قورماق - سرمایه گذارلیق اولماسین! دلیلی ده بودور کی آذربایجان - اولده یا آخیره ایراندا آیریلاجادیر. اونداسرما یالار آذربایجانا چاتار! بو فیکیر تجزیه طلبیک دئیلمی؟

عزیزلریم بوگون بیز هر بیر زاددان آرتیق ملی شعوروموزون یوکسکلیگینه چالیشمالی ییق. ملی شعورو دا دیلیمیزی، تاریخیمیزی، ادبیاتیمیزی، توپراقلاریمیزی و اقتصادیاتیمیزی الده ائتمکله اله گتیره بیله ریک. بو اوتاقلار دا بونونچون یارانیب و اومود ائدیرم باجارا بیلک بیرله شیب و ملی وارلیغیمیزین بینوره سینه ال تاپاق. حقیقت بودور کی بوگون ملی شعور آرتمادادیر. بوگون داها مانقوردلار دال گئدیر، اؤز یانلیش فیکیرلریندن ال چکیرلر. ایرانشهریلی لر ده گئری دؤنمه لی دیرلر. بیز هر نه چکیریک بو ۱۰۰ ایلده - ۱۵۰ ایلدن غلط ایرانچی لیکدان - ایرانی فارس ایله بیر بیلمکدن چکمیشتیک. بو دا یانلیش بیر ایدئولوژی و تئورولاردان میدانا گلیمیشدیر. ماسونلار، اونلارین نؤکرلری و سیاستی ایره لی آپارانلاری ایرانی و آذربایجانی بوگونه گتیریب یئتیربلر. بوگون ده همان سیاستی، آنجاق چوخ آغیر بیر دورمدا ایره لی آپاریرلار. آذربایجانین توپراقلاریندا مهاجرلرین یئرلشدیرمه سی، جغرافی آدلارین ده ییشدیریلمه سی، آذربایجاندا اورمو گؤلونو قوروتما، یاتیریم یاتیرتماق و بئله بئله آدیملار آذربایجان خالقن نین یوخ ائدیلمه سینه چاتماغا ساری گئدیر. چالیشیلیر بیزیم ملی شعوروموزو آرادان آپارسینلار. بونا موفق اولورسالار، هدفه چاتمیش ساییلیرلار. بونلاری هدفی بودور

بیزی تور کلوبوموزدن آیبیرسینلار، بیزی فارسلاشدیرسینلار، باشی آشای و آلچاق آداملارا چئویریپ - راحت خیال ایله غارت اتسینلر. سؤز اوزون، آنجاق وقت آزدير. بس سؤزوموزه باشلاياق.

تاریخیمیزی تحریف ائتمکدن دانیشماق ایستیرم. پهلوی رژیمی استعمارین ایسته یی و پلانلاشماسیلا، تاریخی یانلیشلارلا دولدورماغا چالیشمیشلار. تورکلری آلچاقلاتماقلا برابر فارسلاری شیشیرتمک گرک ایدی. فارسین تاریخی بللی اولمادیغی، چوخ یونگول و ضعیف اولدوغو اوچون اونا یالانلار دولدورماقلا تاریخ یازیلمالی ایدی. بو ایشی ده استعمارین ماسونلاری آسانلاشدیریر. انگلیسین ماسیونرلری ال اله وئریپ فارسلارین ایچیندن نؤکرلر سئچیب و اونلاری تربیه ائتمه یه باشلامیشلار. سونرا رضاخانی شاه ائده رک بو ماسونلاری حکومت ایشلرینده قویموشلار. اؤزلیکله آذربایجانا سئچیلن استاندارلار، رئیس لر و تصمیم توتانلار تامامیله ساتقینلارلا سئچیلیر. بونا یول گؤسته ریجی محمود افشاردیر کی یازیر:

«... من با آموختن پنج دقیقه زبان ترکی هم در هر مدرسه یا دانشگاه آذربایجان مخالفم...می خواهم آموزش فارسی را اجباری و مجانی و عمومی نمایند و وسائل این کار را فراهم آورند تا ظرف سه سال یا زودتر همه مردم بدون استثنا هر دو زبان را بدانند. پس از آن کم کم و خود بخود کلمات فارسی به قدری در لهجه ترکی داخل خواهد شد که اقلا صدی شصت فارسی خواهد بود و این نسبت روز به روز زیادتر می شود تا به صدی هفتاد برسد و دو زبان یکی خواهد شد. ..

بو ساتقین آدامین هله آرزولاری تؤکنمه ییب، داوام ائدیر:

اگر این سیاست فرهنگی را دولت بپذیرد و ملت هم کمک کند، چه در آذربایجان و چه سایر شهرستانها، برای من تردیدی نیست که بی هیچ زحمت و دردسری برای هیچ کس و مخالفتی از هیچ کجا به مقصود خواهیم رسید. بی آنکه آذربایجانیها احساس کرده باشند بعد از پنجاه سال به زبان فارسی ناحیه خودشان که باید آنرا لهجه "آذری" خواند صحبت خواهند کرد... (آذربایجان و زبان آن، ۱۳۹۷، ص ۲۸)

یئنه داوامیندا دئییر:

باید حتما اینکار به دست خود آذربایجانیها صورت گیرد... آذربایجانیان باید خودشان پیشقدم شده و زبان ملی خود را رواج دهند تا کم کم ترکی که خارجی است از بین برود...

فارسلارا یئنی بیر تاریخ یازیلیر: باشان باشا یانلیش، یالان و فارسلاری شیشیرتمک. کوروش کیمدیر؟ داریوش کیمدیر؟ هخامنشدر اوچون تاریخ یاراتماق، کوروشا منشور حقوق بشر یازماق، اونا بیر قبری ده سئچمک! بونلارین هامیسی ملتین جیبیندن خرجه نیر. پاسارگادی کوروش قبری یارادیرلار، تخت جمشیدی داریوشون قصری بزه ییرلر. یوزلرجه یالانی بیر - بیرینه توخویورلار. دوغردان تاریخده واریمیشلار؟ بوگون بو یالانلار اوزه چیخیر. یالانلار بللی اولور.

او بیر طرفدن تورکلری وحشی، مهاجم و گئری قالمیش گؤسته مه لری تاریخی عمدی صورتده ده بیشمکدن باشقا بیر زاد دئییلدیر. بو دا ایرج افشار افاضاتیندان دیر. او یازیر: درسی کتابلاردا باجاردیقجا تورکلری و تورک سلاله لرینی وحشی، مهاجم و بیگانه تانیتمیرماق گرکدیر! (همان کتاب، ص ۴۲۱). بو تصمیملر اساسیندا حقیقت لری اؤرت - باسدیر ائدیپ، یالانلاری حقیقت یئرینه قویماقدیر. ایندی بو حقیقت لری تاپماق و یالانلاری سیلمک بیزیملی تکلیف لریمیزدن ساییلیر. بونو بیلیریک سلجوقلار، ائلخانلیلار، و تمام تورک

سولاله لری ایرانین و اسلامین ان پارلاق، قیزیل ایله یازیلان دؤوره لری دیر. سلجوقلور دؤوروندن بوگونوموزه قالان یوزلرجه بؤیوک آبیده لر واردیر، یاراتدیقلاری یوللار، کروانسارالار، کؤرپولر، مچیدلر، مدرسه لر و باشقا آبیده لر هله ده استفاده اولونور. اونلارین زامانیندا یوزلرجه عالیم، یوزلرجه طبیب، یوزلرجه صنعتکار یاشاییب – یارادیبلار. یوزلرجه کتاب بوتون ساحه لرده یازیلیدیر، ایستر طب، نجوم، تاریخ و باشقا بیلملرده کتابلار یازیلیب. اؤزلیکله تاریخی کتابلارین سایسی بو زامان داها چوخدور. بو تاریخی کتابلاردا تامامیله تورکلر تعریفله نیب؛ یوزلرجه فارسیجا سؤیله یین شاعیرلر، تورک شاهلاری و سلطانلارینی مدح ائتمیشلر. بس بونلاری نییه سیلیب و یئرینه یالان – یالانلاری تبلیغ ائدیملر؟ بوگون ده هله تاریخی تحریف ائتمک اوچون چالیشیرلار. یوخ ائتمه یینه جان آتیرلار. فرهاد حکیم زاده کیمی آز دئییلدیر. فرهاد حکیم زاده، ایران فرهنگینی نین مؤسسسه سینده مدیر اولاراق اینه جراحیق تیغینی آلیب، انگلیستاندا کتابخانالاردا و موزه لرده ساخلانیلان ایلاملاردا تورکلر حاققیندا یازیلان صفحه لری کسب نابود ائدیر! نییه؟ چونکی تورکلر حاققیندا حقیقت لر یازیلیب. بو صفحه لرده تورکلرین وارلیغی تعریفله نیب. تورکلرین باجاریقلارین، عاغیللی اولدوقلارینی و بو اؤلکه یه ائتدیکلری خدمتلری یازیلیب.

بیر طرفدن تورکلرین اثرلرینی یوخ ائتمک و بیر طرفدن ده، گؤرودویوموز کیمی، تامامیله بو کتابلارین و حقیقت لرین ترسینه چالیشیرلار تورکلری پیسله سینلر. فارسلاری بؤیودوب – یالانچی معلوماتی خلقین بوغازینا تپه لر. بوگون مدرسه لرده – بیزیم اوشاقلارین بئینینه بو یالانلاری زورونان سوخورلار. رادیو – تلویزیون ۲۴ ساعات یانلیش معلوماتلا خلقین فیکرینی – ذهنینی دولدورورلار، ۲۴ ساعات خالق بملاران کیمی سالدیریرلار. درگی لر، بوتون مئدیالاردا بو یالانلاری پایلایلیرلار. آما گؤرورسونوز کی، کئچن گونلرده شاهید اولدوق گاهدان بالاجا بیر کتاب بونلارین ایستک لری نین ترسینه، دونیادا بمب کیمی پارتلاییر. "تبریزی سئحیرلی ناغیللاری" بونا بیر اؤرنک دیر. آنجاق گؤرورسونوز کی پان فارسلا نئجه ال – آیاغا دوشولر: صادق زیباکلام دا ایسته میر تبریزی پیسله مه ده باشقالاریندان گئری قالسین. مصاحبه آپاریب و تبریزی بی بو – بی خاصیت و غیرسیاسی شهر تانیتدیریر. بوگون آذربایجانلی لار بو چیرکین تهمت لره ده جواب وئرمه لی دیر. آنجاق تبریزی بو سکوتو دا معنالی دیر. بوش بوشونا دئییل! قورخون او گوندن کی تبریز دیله گله!

بیز تاریخدن حقیقتلری بیلیمک ایسته ییریک. تاریخی گله جک اوچون بیر چیراغ دیر. اونون ایشیغینی گله جه یه توتمالی ییق. گله جه ییمیزی اونون ایشیغیندا یاراتمالی ییق. بیز هئج بیر ملت ایله نه دوشمنلیگیمیز وار و نه ده نفرتله توخونماغی بگه نیریک. آما گاهدان لازیم گلیر اونلارا اؤز وارلیقلارینی خاطرلاداق. بونا گؤره بیر عالیمین سؤزونو اورتایا قویورام. ابوریحان بیرونی. همان دانشمند کی چالیشیرلار اونون اصل و نسبینی اونودوب اؤز لریندن ساییسلار.

فارس عنعنه لرینی، دیلینی ابوریحان فارابی نین دیلیجه اوخوماقلا چوخلو حقیقتلر آچیقلائییر. ابوریحان بیر تورک بیلگینی اولاراق فارس دیلینی چوخ ضعیف و ناتاراز بیر دیل بیلیمک و الصیدنه فی الطب کتابیندا یازیر:

"والله لأن أهجی بالعربیة أحبُّ إلیَّ من أن أمدح بالفارسیة"

"به الله قسم اگر به عربی به من فحش داده شود برایم محبوب تر از آن است که به زبان فارسی مرا مدح کنند" بو ترجمه، فارسلا رین اؤز طرفیندن اولموشدور. جلال الدین همایی، باقر مظفرزاده و عباس زریاب ین ترجمه لریندن اوخودوم.

عینی حالدا بو یالانی خالقین دیلینه سالیبلار کی ابوریحان فارس دیر! ابوریحان اؤزو اؤز آنادیلینی خوارزم تورکجه سی بیلیر و اونون اوچون گوؤل آرزولار دیله بیر و دئییر:

"علوم را از همه ی سرزمین های جهان به زبان عربها نقل کرده اند، آنها خود را آراسته اند دل پسند شده اند و زیبایی های زبانی آنها در شریان ها و وریدها دویده است، هرچند که هر ملتی گویش خود را زیبا میپندارد، به آن خو گرفته و به هنگام نیاز همراه معاشران وامثال خود آن را به کار میبرد، من این را با خود قیاس میکنم، اگر علمی به زبان ترکی خوارزمی باشد مطلوب طبع من است."

داوامیندا فارسجانی و عربجه نی اؤیرنمه یه چالیشدیغیندان یازیر: "پس به زبانهای عربی و فارسی پرداختم، در هریک از آنها تازه واردم، به زحمت آنها را آموختم، اما نزد من دشنام دادن به زبان عربی خوش تر از ستایش به زبان فارسی است، درستی سخنانم را کسی در می یابد که یک کتاب علمی نقل شده به فارسی را بررسی کند، همین که زرق وبرقش ناپدید شد معنایش در سایه قرار میگردد، سیمایش تار میشود واستفاده از آن از میان می رود زیرا این گویش فقط برای داستان های خسروانی و قصه های شب مناسب است!" (الصیدنة فی الطب، فصل ۴ صفحه ۱۶۸.)

بعلی تمام تورک عالیم لرینی فارس بزه ییب و بوتون ایرانی وطنداشلا ریمیزا ابوریحان بیرونی، ابن سینا، فارابی و باشقا تورک بیلگین لرینی فارس – ایرانی دئدیگده منظورلاری فارس دیر – تانیتدیریلار. بالاجا بیر باخیشلا بو بیلگین لرین اؤز سؤزلرینی اوخویاندا تورک اولدوقلارینی گووروروک. بیرونی – بورون کلمه سیندن گلمیش، دماغ معناسیندا. بوگون ده اینچه بورون، گئن بورون و باشقا بورونلار – ۲۰ دماغه دن آرتیق یئرلرین آدی بئله گلمیش. (لغتنامه دهخدا، دکتر معین).

ابن سینانین دا تورکجه اثری اؤز زامانیندا یازیلاراق بوگون مصرده خدیویه کتابخاناسیندا موجوددور. بو اثر ۴ صفحه لیک سلطانی قطعینده یازیلان طب حاققیندا بیر اثر دیر و قانون اثری نین سونوندا استنساخ اولموشدور.

فارابی اؤزو تورک اولدوغونا فخر ایله توخونور و مؤمرونون سونونا قدر تورک پاپاغینی و گئییمینی اگنیندن چیخارماییر. فارابی اسلام دونیاسینین ایلك فیلسوفو و دمنیادا ایکینجی معلم اولاراق آدلانمیشدیر.

ابوریحان بیرونی فارسلا رین بیر سیرا عنعنه لرینه ده اعتراض کیمی توخونوب، او جومله دن ابوریحان بیرونی جشن سده یه اشاره ائدیر و فارسلا رین بو مراسیم اوچون حیوانلاری، قوشلاری اوددا یاندریمالارینا اشاره ائده رک بیر وحشیجه سینه عنعنه اولدوغونو وورغولاییر. (آثارالباقیه، ابوریحان بیرونی صفحه ۳۵۰ و ۳۵۱). بیرونی بو اثرینده زردوشتی لره خطاب ائده رک بو ایشلردن چکینمه لرینی ایسته ییر.

ابوریحان، فارسلا رین اؤز محرم لريله ازدواجینا دا اشاره ائدیر (آثارالباقیه ابوریحان بیرونی، فصل ۸، ص ۳۰۰).

ابوریحان دونیادا تانینمیش بیر بیلگین بو سؤزلری و انتقادلاری ائدیر. همین بیلگین تورکلری نه قدر تعریفله ییر. اگر فارس ادیبلی حقیقت لری تانیماق ایسته ییرلر ابوریحانین سؤزلرینی خالقیمیزا سؤیله سینلر. بوگونه کیمی همین ادیبلر فارابی نین مدینه فاضله سینی فارسیجایا ترجمه ائتمه میشلر. نییه؟ چونکی اوندان بونلارین نفعینه یازیلان بیر زاد یوخ! هر نه وار تورکلرین تعریفی دیر. البته بئله بیر سیاست، باشقا کتابلارا دا عاید دیر؛ تاریخ مبارکشاه چاپ اولمور. نییه؟ چونکی بو کتاب باشدان باشا تورک دیلینی، تورک ادبیاتینی، تورک شاهلارینی تعریفله ییر. (فخرالدین مبارکشاه، ۱۳۹۶، مقدمه).

عبدالکریم سروش تورکلر حاققیندا گؤزل اشاره لری واردیر. او، "جرس جنبانان اصلاح" ادلی کتابیندا یازیر: اسلام فرهنگینده بیر سیرا بیلگینلر دونیانین قارائلیقلارینا چیراف توتوموشلار. بونلاردان ابن سینا، ابوریحان بیرونی، خواجه نصیرالدین طوسی، مولوی و باشقالاریندان آد چکه رک یازیر: «در بین دانشمندان، فلاسفه و ادیبان اسلامی، ترکان و بخشندگان عمر بسیاری بوده اند که اینک مجال بحث و تفصیل نیست و از ارباب معرفت نام آورانی هم، زاده و پرورش یافته این مکتب بوده اند و آثارشان را هم در همین زبان ترکی و یا چون بسیاری از ادیبان و متفکران اسلامی، در یکی از السنه ثلاثه اسلامی پدید آورده اند. همچنین در عرفان و فلسفه هم نقش ترکان، غیر قابل انکار و تفکیک است." (جرس جنبانان اصلاح).

اما باشقالاری تاریخمیزی تورکلر حاققیندا یازیرلار: "آمدند، چاپیدند و رفتند". اما بیزلردن بو حقیقتی بیلمه لیدیرلر کی بیز گلمه میشیق، بلکه بو یئرلی ییک، نئچه ۱۰۰۰ ایل بوتون ایرانا حکومت ائمیشیک؛ بوگون ده بیز واریق. گله جک ده بیزیم دیر.

ابوریحان بیرونی، فارسلاردان علاوه تورکلر حاققیندا درین و دوزگون معلومات وئریر. او، خزرلرین، بولغارلارین و ساویرلرین دیللی حاققیندا و تورکجه دانیشدیقلاری حاققیندا دا معلومات وئریر. بو حقیقت لره یونان عالیم لرینیندن اولان منندر (۳۴۲ - ۲۹۱ میلاددان اؤنجه) آذربایجاندا یاشایان تورک قوملاریندان او جومله دن ساویرلر، خزرلر و اوغوزلاردان دانیشاراق، بیزانسا قارشی ساواشلارینی آچیقلا ییر.

ایران شهری لی لر ایران آدی گلنده ائله دانیشیرلار سانکی کوروش زامانیندان ایران واریمیش و فارسلارین یوردو سایلیریمیش. تاریخده گؤروروک هخامنش لر هئچ بیر داش یازیسیندا ایران کلمه سینی یاد ائتمه میشلر، اما بوگون دیلماجلاز ایران کلمه سینی پرس - فارس - پارس یئرینه قونداریب اؤزلرینی ده آلدادیرلار. بونلار حتا ابوریحانین اثرلرینی عربجه دن فارسیجایا ترجمه ائتدیگده بیرونی نین الفرس کلمه سینی وقاحتله ایران ترجمه ائدیب و حتا گزارشلرینده داش یازیلاردا "منم شاه ایران!" عنوانینی ایشله دیلر. بو بیر حالدادیر کی هئچ بیر کتیبه یا داش یازیسیندا بئله بیر عبارتله اوز اوزه گلمه ییریک. صفوی قیزیلباشلارینا قدر تمامیه وطنیمیز، سولاله لر آدینا ذکر اولوردو. صفویه، بلکه بیر بالاجا قاباق - قره قویونلو چاغیندان ایران کلمه سی ایشلنمیشدیر. آنجاق قاجار دؤرونده "ممالک محروسه ایران" عنوانینی نئچه سندده تاپماق اولور. البته ایران کلمه سی نین شاهنامه دن گلمه سینه ده اشاره ائده جه یم.

ابن مقفع، ابن سینا، ابوریحان، زکریا رازی و ابونواس، و باشقالاریندان هئچ بیر یازی فارس دیلینده یوخدور. آما نئجه بونلاری فارس بیلگینی تانیتدیرلار؟! عئینی حالدا فارس ادبیاتینی چوخ گوجلو و قدیمکی

تانیته دیریرلار. بونو دا آرتیرمالی یام فردوسی، رودکی و دقیقی لرین دونیایا گلمه سیندن ۲۰۰ ایل اؤنجه بیزیم آذربایجاندا نئچه - نئچه تورکجه محتشم اثرلر یازیلیبدیر. او جومله دن "شان قیزی"، "نوم بیتیک"، "خزر لوحه لری" و باشقا اثرلر واردیر. اما رضاشاه ایش اوسته گلمه سیله، بیزلره ۷۰۰۰ ایلیک تاریخی اونوددوروب ۲۵۰۰ ایلیک شاهلیغی بیئیمیزه سوخدولار. تورک اولان ابن سینا، ابوریحان بیرونی، ابونصر فارابی نی الیمیزدن آلیب ایرانلی - فارس بیلگینی تانیته دیردیلار. بیزدن مولانانی آلیب، فارس کیمی بیزه ساتدیلار. بیزلر ده "هون" خاقانلارینی اونوتدوق، یادیمیزدان چیخارتدوق کی سلجوقلور اوروپانی دا نؤکر کیمی خدمته توتوموشلار، اسلام بایراغینی قالدیرمیشلار. اونودموشوق کی آلپ ارسلان، طوغرول بیگ، شاه اسماعیل، نادرشاه، آغامحمدخان کیمی شاهلاریمیز، عباس میرزا، ستارخان، شیخ خیابانی کیمی ایگیدلریمیز واردیر. بیزلره تورک اولدوغوموزو اونوتدوروب، تحقیر، توهین و آلچاقلامالارلا اؤز منلیگیمیزدن، کیملیگیمیزدن آییرمیشلار. بوگون درس اوخوموشلاریمیز لهجه لرینی گیزله دیرلر، بو گؤزلیکده دیلی - دیلچی لری حیرته قویان دیلی بوشلاییب عقیق بیر دیل اولان فارسیجا سؤیله مه یه فخر ائدیرلر؟! ایندی بیزدن آذری اولماغی ایسته ییرلر. آنجاق آذربایجانلی، بیر تورک کیمی دونیایا گلیب، دونیادا عدالت قوروب، اؤز حکومتینی آلمالی دیر. اوشاقلاریمیزین آدینی اولدوز، یاشار، آیحان، دیلک، سئویل، بابک، و... قویمالی ییق.

آخی بونلار شاهنامه نی اؤز تئورولارینا "رکن" - دیرک ساییرلار، اما بو شاهنامه باشدان باشا انسانیت له دوشمنلیک دیر، بو اثرده قادینلارا پیس باخیشی، غیرفارسلارین اؤلدورمه لی اولدوغونو گؤرورورک، سوچولوغو تبلیغ ائدیر. سانکی گؤیون قارنی سؤکولوب و فارسلار گؤیدن دوشوبلر! فردوسی نین شاهنامه سی باشدان باشا تورکلره ساواشماغی، عربلره دوشمنلیگی و فارسلاری یوکسک بیلمه یی، تبلیغ ائدیر. فردوسی یه هئچ کیم تاریخده - مگر امیربهداد سونقوری "حکیم" لقبی وئرمه میش، اما کئچن یوزایلده اونو فخرلی حکیم لقبینه قالدیرمیشلار. بو، نئجه حکیم دیر حتا ایرانی تانیماییر. باخین: شاهنامه ده ایران هارادیر؟ فردوسی نین تانیدیغی ایرانلا تانیش اولاق: ایلك اؤنجه بیلیندیریر زال بیر نوخوشدور و آتاسی چؤله آتیر بلکه جانورلر یئسینلر! البرز هندوستاندا دیر، مازندران ایرانین جنوبوندا، روم اؤلکه سی مشرقده قرار تاپیب، سرخس تورانین سینیری تانییر. ایران هارادیر کی البرز، سیستان، مازندران، اهواز، کرمان، اوندان دئییلدیرلر؟ ایرانلی لار اورالارا قوشون چکیب آلماق ایسته ییرلر. فریدون ایرانا گلکم ایسته یین زامان خراساندان گلیب، دجله چاییندان کئچیب ایرانا چاتیر. بو معلوماتا اویماق اولار؟ بونلار علمی باخیشدیر؟ اما بونون قارشیندا محمود کاشغری نین - تورک بیلگینی نین معلوماتی نه قدر دوزگوندور! اونون چکدیگی دنیا نقشه سی نین اعتباری هله ده بوگون دنیا اونوئرسیته لرینده بحث اولونور.

تقویم تورکلرین یادگاری دیر. ابوریحان دا بو مساله یه دقت یئتیریر. اون ایکی ایل هر بیر حیوان آدیلا تانییر و فارسیجا شعرلرده ده بونا اشاره لر واردیر: سیچان - اؤکوز / سیغیر - بارس / قافلان - دوشان - نئک(نهنگ یا تمساح) - ایلان - آت - قویون - میمون / بیجین - تویوق - ایت - دونقوز .

۸۰۰ ایل اؤنجه «ابونصر فراهی»، «نصاب الصبیان» کتابیندا بئله نظمه چکیب:

موش و بقر و پلنگ و خرگوش شمار

زین چار چو بگذری نهنگ آید و مار
و آنگاه به اسپ و گوسپند است حساب
حمدونه و مرغ و سگ و خوک آخر کار

بونلار تورکلرین یادگاری دیر. ایراندا بو تقویم رضاشاه زامانینا قدر دولت اداره لرینده استفاده اولونوردو. رضاشاهین ایش اوسته گلمه گیله تامام تورکلرین اثرلرینی آرادان آپارماغا چالیشیرلار و بو تقویمی ده هابئله. بو خیانته چالیشانلار علامه محمد قزوینی و مجتبی مینوی اولموشلار! باشقا خائن لری ده تانییریق. محمدعلی فروغی دان باشلاییب تا بوگون سیدجواد طباطبایی یه قدر.

شوونیستلر تورکلری آلچاقلاماق اوچون چین دن اوروپایا قدر اوزانان بؤیوک امپراتوری نی پیسله ییرلر. حقیقت بودور کی بو سلطانلارین تدبیر و درایت لری اولماسایدی بو بؤیوکلوکده امپراتورونو اداره ائتمک اولمازدی. آما بونو گؤرون نئجه تحریف ائدیرلر. (زبان در آذربایجان) کتابیندا یازیر:

"اما فاتحان سلجوقی، حکمرانانی جاهل و بیسواد بودند که قدرت خود را فقط به نیروی بربریت تحصیل کرده و اغلبشان حتی خواندن و نوشتن زبان فارسی را هم بلد نبودند!"

بو افراطچی ناسیونالیست لر فارسیجانی بیلمه یی اؤلکه دولاندیرماغا باغلا ییرلار. بیر حالداکی تورک دیلینده اؤلکه دولاندیرماق اوچون داها گؤزل و علمی کتابلار وار. نمونه سی قوتادغو بیلک دیر. سیاست نامه قوتادغو بیلک کتابی نین بیر بؤلومونون ترجمه سی دیر، البته تحریفله برابر. آنجاق بونو دا بیلمه لی دیرلر کی اؤزلرینه باغلا دیقلاری عالیم لر او جومله دن ابن سینا، ابوریحان، زکریای رازی و بیر چوخلاری فارسیجا اثرلری یوخدور و هر نه ده اونلارا یاپیشدیرلار نئچه یوزایل سونرا ترجمه اولونموش اثرلر اولدوقلاری بللی اولور.

حتا دیلیری ده او قدر آخساق و ضعیف دیر کی بوگون اؤزلری اونا اعتراف ائدیرلر. دکتر محمدرضا باطنی بیر مقاله یازیب "فارسی زبان عقیم". بو مقاله ده فارس دیلی نین فعل یوخسولوغوندان دانیشیر و بو دیلی گله جک اوچون ان ضعیف و باجاریقسیز بیر دیل تانییر.

آما عوضینده دنیا بیلگین لری و دیلچی لری تورک دیلی نین گؤزلیکلری و گوجو عینی حالدا گله جک اوچون نه قدر یارارلی اولدوغونو وورغولاییب اونو بیر ساده دیل یوخ، بلکه دیلر ایچینده بییر معجزه کیمی تانییرلار. (م. کریمی، ۱۳۷۸، ص ۷).

فارسلار سلجوقلولارا، ائلخانلیلارا نسبت نفرت یاراتمادان بیری بیرله رقابت ائدیرلر. عباس اقبال آشتیانی، فروغی، باستانی پاریزی، افشار(محمود و ایرج)، و بیر سیرا مانقوردلار: کسروی، ریاحی، کاوه بیات و باشقالاری تورکلره قارشی دایانیب انگلیس و رضاشاهین ایسته یینی یئرینه یئتیریرلر. آما تاریخی قاینقلار گؤسته ریر کی تورکلر و تورک سولاله لری نه قدر بو اؤلکه یه خدمت ائتمیشلر. طبری، یعقوبی، مقدسی، مسعودی، راوندی، ابن حوقل، ابن فقیه، ابن اثیر، ابن خلدون، فضل اله رشیدالدین همدانی، جوینی، میرخواند و باشقالاری. علمی ساحه لرده، صنعت ساحه لرینده و مختلف آلانلاردا گوردوکلری بؤیوک ایشلرین ایزلری هله ده قالیر و گله جه ییمیزه ایشیق ساچیر. بونلاردان علاوه کلاسیک فارس ادبیاتی بشدان باشا - یوزده ۵۰ فایزی تورک سلطانلاری نین مدحی ایله دولودور.

تورک سولاله لرینه شوونیسترلرین بسله دیگی نفرت اونلارین اووجونو آچیر و بللندییر کی نه قدر تاریخدن خبرسیز، و یا داها دوزگون تاریخی ده ییشمکله راضیلاشیرلار. آنجاق بونلار گونش کیمی دائمی بولوت آلتیندا قالماياجاق، گئج یا تنز خالقیمیز حقیقت لری بیلیر و اؤز وارلیغینا، کیملیگینه دؤنه جکدیر.

اللریندن بیر زاد گلمه دیگی زامان حتا تورک سولاله لرینی فارس تانیتدیرماغا دا ال آتیرلار. حتا صفویه نی فارس کیمی تانیتدیرماغا دا چالیشمالار آپاریرلار. (عباس اقبال آشتیانی، باخین مثلا ساکالار حاققیندا یازدیقلاری کتابلاردا چالیشیرلار ساکالاری ایرانی – فارسلا تاپیشان بیر قبیله لر کیمی تانیتدیرسینلار. آنجاق بیر قبیله یا بیر ملتین بیر سوی و دیل صاحبی اولدوغو، اونون قالان ایزلریندن و اثرلریندن بللی اولور. ایندی ساکالاردان قالان دیل نه بی گوسته ریر. اسلامدان اؤنجه دیلرین هئج بیرینده تکجه نئچه کلمه تاپا بیلیمیرلر کی بوگون ده اؤز دانیشدیغی دیلده موجود اولسون. أما همین ساکالارین قالیقلاری بوگون دیلیمیزده ایشله نیلیر. نمونه اولراق نئچه سینی ساییلیرام:

- ۱) اونارماق به معنای تعمیر (Anira/ onarmaq)
- ۲) آبا به معنای مادر (Api/ aba/toprak tanrısı)
- ۳) ایرماق به معنای رودخانه (Arar/ irmak)
- ۴) یاریم به معنای نصف (Arima/yarim)
- ۵) یاریم گوؤز (Arimaspoi/yarim gozlu)
- ۶) سوی به معنای نژاد (Sai/soy)
- ۷) آریاق از ریشه ی آریتلاماق به معنای تمیز و منزّه/ صاحب و روحانی (Arpog/arpak,sahib, ruhani)
- ۸) اوتور به معنای بنشین (Arta/otur)
- ۹) آکشا به معنای آبمیوه/ ترکی باشقورد (Aschy/aksha)
- ۱۰) دولدور به معنای پرکن (Daldu/doldur)
- ۱۱) گوک یا گوئی به معنای آسمان (Gik/gök)
- ۱۲) چوق به معنای زیاد (Irchigi/çox)
- ۱۳) قات یا کات به معنای لایه (Kutta/kat)
- ۱۴) آر یا ایگیت به معنای دلاور (Oior/ər/yigit)
- ۱۵) آلپ به معنای قهرمان (Lipok/alip)
- ۱۶) پاتاک از ریشه ی پاتاکلاماق به معنای کتک زدن (Pata/pataklamak/vurmaq)
- ۱۷) سؤکر یا بالتا به معنای تبر (Sagar/sökər,balta)
- ۱۸) تانری تای به معنای قادر و قوی (Targitai/tanritay,guclu)
- ۱۹) یول به معنای راه (Val/yol)
- ۲۰) ووروش به معنای زدن (Vurun/vuruş)

آنجا سیز فارس‌لار دا اوچ کلمه گتیرین کی ساکارلاردان قالمیش اولسون و بوگون فارس دیلینده ایشلنسین. اوستا دا بئله دیر. اصلا "فارسی باستان" ادلی بیر دیل اویدورمادیر. بوگونکو فارس دیلیله هنج بیر ایلگیسی یوخدور. بو قبيله نین دیلینی زورونان بو کئچن یوز ایله خالقین بوغازینا کئچیردیبلر و بئله بیلیرلر باشقا دیلرین بو گوجو و بو گؤزلیگی یوخدور. تاریخیمیزی ده بئله دوروما گتیرمیشلر. بیز تورکلر ۷۰۰۰ ایل بو توپراقلاردا ائو صاحیبی اولاراق، بیزی مهاجر، مهاجم و بیگانه ساییرلار! همان عرب و فارس قاینقلاریندا بونا قارشی چوخلو سندلر واردیر. بونلارین گوجو اسلامدان سونرایا قایدیر و فارس ادبیاتی نین گوجونو اوزوموزه چکیب تاریخی ده تحریف ائدیبلر. البته همین غزنه لی لر و سلجوقلور فارس دیلینی یایدیلر و اونا ادبیات قازاندیردیبلر. اما تورک ادبیاتی دا اونونلا برابر - بلکه اوندان اؤنجه دن واریدی - دیرچه لیر. اما کئچن یوز ایله - چاپ صنعتی گلدیکه - هر گون فارسیجادا اولان بیر شعر دیوانی اوزه چیخاریب - فارس ادبیاتی یایدیلر؛ اما همین زماندا تورک دیلینی یاساقلامیشلار، تورک دیلینده اولان اثرلره چاپ اجازه سی وئرمه میشلر. استعمار نقشه سی و دیکتاتورلوق گوجویله دیلیمیزی بوغوب، فارسجانی زورونان آذربایجانلیلارین دیلینه سوخماغا چالیشمیشلار. عمدی اولاراق بیزلری مهاجم، یاد و وحشی گؤستمیشلر، اونو دا مدرسه لرده اوشاقلارین بئینینه سوخورلار، بوگون ده رادیو تلویزیوندا ۲۴ ساعاتلیق بئینیمیزی بمباران ائدیبلر.

اما حقیقت لر نه دیر؟ حقیقت بونو گؤسته ریر: تورکلر هخامنشی زامانی، ساسانی زمانیندا آذربایجانلی اولنلارین الینه کئچمکدن قوروموشلار. هخامنشیلرین آیاغی آذربایجانا چاتمیش، ساسانیلارین دا آیاغی آذربایجانا چاتمیش. تاریخ گؤسته ریر ساسانی شاهلاری آراسیندا داعوا دوشنده، قاچان شاهلار آذربایجانا سیغینیر: باخین: بهرام گور، قباد، هرمز و خسرو پرویز آذربایجانا پناه گتیرمیشلر. بو واقعیت آذربایجان ساسانی قلمرووندا اولمادیغینی گؤسته ریر، آذربایجان ساسانیلاردان مستقل و آیری سایلیردی.

اسلام زامانی خزرلر: سبیرلر، اوغوزلار، پچنق لر، قیپچاقلار و باشقا بؤیوک تورک قبيله لریندن اولان کونفدراسیون کیمی حکومت ائدیبلر. آذربایجان آدلانان اولکه دربند شهریندن توتوب همدان، زنگانا قدر اوزانیر. حتا ری شهری آذربایجان ایچینده تانینیر. هجرتین اوچونجو یوزایلینده ری شهرینده حاکیم اولان "اؤگرتیمیش" ادلی تورک بیر امیردیر. اونون آتالاری "آساتگن" و اوغلو "آندگوتگن" تورکلردن اولموشدور. بونلارین حاکیمیتی سامانی دؤورونده تثبیت اولونموشدور. اونلارین حیمایه سی آلتیندا محمد زکریای رازی طب علمینده چالیشیر. آنجا رازی بیر مانوی دینینده اولاراق بو باره ده اثر یازیر و نهایتده سامانیلار طرفیندن کور اولور، اؤلدورولور. ابوریحان بیرونی بو باره ده گؤزل معلومات وئیر و تورکلرین حاکیمیتی چاغیندا علم و بیلیمین رونق تاپماسیندان دانیشیر. بارتولد بو باره ده و مانوی دینی حاققیندا و تورکجه ایله مانوی دینی حاققیندا دیرلی آراشدیرمالار آپارمیش. بارتولد سغدی دیلینی همان اویغور دیلی بیلیر.^۱

^۱ طبق نوشته بارتولد: «در یک مورد استثنائی، دو نسخه از متن اثری مانوی - ترکی را در اختیار داریم که زبان هر یک از نسخه ها با زبان دیگر متفاوت است. یکی از آنها به زبان مانوی و دیگری به زبان سغدی (اویغوری) نوشته شده است.» ترکهای آسیا که در اینجا بارتولد با تأکید خود، زبان سغدی را همان زبان اویغوری که همان ترکی است دانسته است.

ایراندان مدرن آدلایاراق یارانان دولت - پهلوی آدیلا ایش اوسته گلیر و ایکی اساس قونو اوزه رینده دایانیر: بیری فارس دیلینی اساس توتماق، ایکینجیسی غیرفارس دیلری - اؤزلیکله تورک دیلینی نابود ائتمک. مشروطه انقلابیندان بیر زمان قاباقدان بونون اوچون برنامه لر تۆکولور. فارس قومونو حاکیم ائتمه ده تورک وارلیغینی نابود ائتمکله امکاملی ساییلیر. تورک وارلیغینی دا یاساقلاتماق، تحریف ائتمک و خالقینی تحقیر، توهین و توفنگ گوجونه ساکت ائتمه نی بیلمیشلر. اولار بیر ساعات تورک کلاسی نین اولماسینا اجازه وئرمه میشلر، بیرجه کتابین تورکجه یازیلماسینا اذن وئرمه میشلر؛ بیر حالدا دیر کی بوگون فرصت اله گلدیکده گؤروروک مینلر کتاب میدانان گلیر، اولار جا فیلم دوزه لینیر، یوزلرجه نمایشنامه لر صحنه یه چیخیر؛ مینلرجه موسیقی ماهنیلاری اوخونور. بونلاری توپلایاندا فارس فرهنگی سوسور.

تورک ملتی نین دوشمن لری بوگون گنجه - گونوز یاتا بیلمه ییرلر. چونکی آذربایجان تورک ملتی اوینیر و گونشینی بوتون ایرانا ساچیر. آنجاق گوندم مساله میزه ده اشاره ائده لیم. اورمو دریاچه سینی قوروتماق ایسته ییرلر. بو سیاست شاه دؤورونده پلانلاشیب و بوگون اجرا یاقویولور. "ستاد احیا" دوزه لینیر، بونون اوچون آلینان بودجه لر باشقا یئرلرده خرجه نیر. بورا دا ویران اولمالی دیر. آذربایجانین قاباکی استاندارلاری او جومله دن سبحان الهی ایله عبدالعلی زاده دوکتور ولایتی دن روایت ائدیرلر کی دئمیشدیر: آذربایجاندا یاتیریم اولمامالی دیر؛ چونکی آذربایجان اول - آخیری ایراندان آیریلماق و بو سرمایه لر ایرانا قالمایاجاق. گؤرورسونوز بونلار بیزدن اؤنجه آذربایجان آیریمیشلار، تجزیه طلب بونلاردیر. اورمو دریاچه سی نین قورودولماسی ۵۰ - ۶۰ ایل بوندان اؤنجه دن باشلانمیش و بو ایللرده داها گرگین صورتده داوام ائدیلیر. بئله لیکله، دوز فیرتیناسی یولدادیر. بورادان میلیونلار تون اورانیوم استخراج اولابیلر. اما دوستلار، بونو دا بیلمه لی بیک: کئچن ایللرده اورمو دریاچه سینه تۆکولن چاپلار یولوندا ۱۰۳ سد دوزلدیلر. ۱۰۳ سد، دقت بویورون، چوخ یئرلرده بو چاپلارین یانیندا تالاب دوزلدیلر، بیری "قیشلاق" تالابی قیشلاق کندی نین یانیندا و بیرینه ده کورد آدی قویموشلار: "کانی بورازان". بورادا ایکی غلط ایش گؤرولوب. (۱) کوردلره سند دوزلتمک، (۲) اورمو دریاچاسینی قوروتماق. داها باشقا بیر سؤز. اورمو دریاچاسی نین آرتمیا پرورشینی یولا سالیرساق ایلده ۲۰۰ مین تْن آرتمیا اله ائتمک اولور. کیلویی ۱۰۰ دُلا حسابلاساق، بورادان اله ائدیلن گلیر، نفت گلیریندن آز دئییلدیر. بیر میلیون و بیر یاریم میلیون اوچون ایش یارانیر. خالقیمیزین بئکارچیلیق مشکلی ده حل اولور.

دوستلار، اؤزوموزه گلمه لی بیک. آذربایجانین قیزیلی، میسی، رویو استخراج اولور، غارت اولور. آذربایجانان ائشیگه چیخیر. اوندان هئچ بیر زاد آذربایجانا قالمیر. بوگون اوپانمالی ییق. اوپانیش زامانی دیر!

قایناقلار:

- بیرونی، ابوریحان، الصیدنه فی الطب، به کوشش عباس زریاب، تهران، ۱۳۷۰.
- بیرونی، ابوریحان، التفهیم لاوائل صناعه التنجیم، به کوشش جلال الدین همایی، مقدمه، تهران، ۱۳۵۲.
- الصیدنه فی الطب، ترجمه باقر مظفرزاده، ترجمه به فارسی از روی ترجمه روسی کریموف، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۱۳۸۳.
- بیرونی، ابوریحان؛ آثارالباقیه، ترجمه: عزیزاله علیزاده، تهران، ۱۳۹۵.

- م. کریمی، ترکی در بوته زبانشناسی تطبیقی، تهران، ۱۳۷۶.
- عباس اقبال آشتیانی، مجموعه مقالات، بکوشش: سیدمحمد دبیرسیاقی، دو جلدی، تهران، نشر روزنه، ۱۳۷۸.
- عبدالله مستوفی، شرح زندگانی من، ۳ جلدی، ۱۴۰۰.
- زبان فارسی در آذربایجان، نشر بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، دو جلدی، چاپ دوم، ۱۳۹۷.
- جامی، گذشته چراغ راه آینده، چاپ دوم، ۱۳۶۲.